

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ РЕГІОНОЗНАВСТВО»

Галузь знань			29 «Міжнародні відносини»		Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійні програми			«Міжнародні відносини та регіональні студії»		Тип дисципліни	обов'язкова
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять			
			Лекцій	Семинарських занять	Практичних занять	Самостійна підготовка
	8	240	64	48	-	128 в т.ч. індивідуальне завдання (курсова робота) 30 год.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Для вивчення дисципліни здобувач має володіти знаннями та навичками з навчальних курсів:	Дисципліна «Міжнародне регіоназнавство» вивчається в третьому та четвертому семестрах 2 курсу. Для вивчення дисципліни здобувач має володіти знаннями та навичками з наступних навчальних дисциплін: «Історія міжнародних відносин», «Історія України», «Вступ до спеціальності».
Онлайн курси, які можуть бути корисними для попереднього вивчення та в процесі набуття компетентностей за неформальною освітою	Prometheus https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IR101+2021_T3/about
Мета курсу:	формування розуміння сучасних тенденцій в управлінських, функціонально-галузевих, територіальних структурах та зовнішньоекономічних комплексах країн світу, формування вміння науково узагальнювати та обґрунтовувати фактичний матеріал

Компетентності, в тому числі відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
<p>Передбачені стандартом:</p> <p>ЗК1. Знання та розуміння предметної області спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та професійної діяльності за фахом.</p>	<p>Передбачені стандартом:</p> <p>СК1. Знання про природу, динаміку, принципи організації та історичні тенденції розвитку міжнародних відносин.</p> <p>СК2. Здатність розуміти міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.</p> <p>СК8. Розуміння характеристик розвитку країн та регіонів світу, особливостей та закономірностей глобальних та міжнародних інтеграційних процесів, включаючи процеси європейської та євроатлантичної інтеграції.</p>

Результати навчання (програмні результати навчання – ПРН)

<p>Результати навчання, передбачені стандартом:</p> <p>ПН1. Демонструвати знання, набуті у процесі навчання, щодо природи, еволюції, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин.</p> <p>ПН3. Демонструвати знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.</p> <p>ПН8. Визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів.</p>
--

PH13. Оцінювати події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.
PH15. Здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіоназнавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.
PH18. Брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема	Вид заняття	Розподіл балів	Форми та методи навчання (форми робіт, за які здобувач отримує бали)
Розділ 1. Країни пострадянського простору			
Розділ 2. Країни Європи та Північної Америки			
Розділ 3. Країни Азії та Африки			
Розділ 4. Країни Латинської Америки			
Тема 1. Історія формування пострадянського простору	Лекція 1	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 1	6	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 2. Російська Федерація: трансформаційні процеси в економічній та політичній сфері	Лекція 2	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 3. Республіка Білорусь та Республіка Молдова – особливості історичного розвитку та переходу до ринку в сучасних умовах	Лекція 3	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 2	6	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 4. Країни Балтії – історія та розвиток в умовах незалежності	Лекція 4	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 5. Центральна Азія: особливості історичного та соціально-економічного розвитку країн регіону	Лекція 5	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 3	8	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 6		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 6. Республіки Закавказзя: трансформація соціально-економічної моделі та політичних систем в умовах незалежного розвитку	Лекція 7	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 4	8	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 8	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 7. Країни Західної Європи: особливості політичного та соціально-економічного розвитку	Лекція 9	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 5	8	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 10	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 8. Країни Центральної та Південно-Східної Європи – трансформація економічної та політичної систем	Лекція 11	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 6	8	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та

у 1990-х – на початку 2000-х рр.			презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 12	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 9. Країни Північної Європи: особливості соціально-економічного та політичного розвитку регіону	Лекція 13	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семинар 7	8	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 10. Південна Європа: історія та особливості розвитку на сучасному етапі	Лекція 14	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 11. США та Канада: особливості історичного та соціально-економічного розвитку	Лекція 15	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семинар 8	8	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
	Лекція 16	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 12. Загальна характеристика азіатського регіону	Лекція 17	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семинар 9	2	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
Тема 13. Країни Східної Азії	Лекція 18	-	Лекція-дискусія (Power Point)
	Семинар 10	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань і творче завдання
	Лекція 19	-	Лекція-візуалізація (Power Point)
	Семинар 11	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
Тема 14. Країни Південно-Східної Азії	Лекція 20	-	Лекція-візуалізація (Power Point)
	Семинар 12	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
	Лекція 21	-	Лекція-візуалізація (Power Point)
	Семинар 13	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
Тема 15. Країни Південної Азії	Лекція 22	-	Лекція-візуалізація (Power Point)
	Семинар 14	2	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
Тема 16. Країни Західної Азії	Лекція 23	-	Лекція-візуалізація (Power Point)
	Семинар 15	2	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
Тема 17. Загальна характеристика країн Африки	Лекція 24	-	Лекція-візуалізація (Power Point)
	Семинар 16	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань і творче завдання
Тема 18. Країни Північної Африки	Лекція 25	-	Лекція-візуалізація (Power Point)

	Семінар 17	2	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
Тема 19. Країни Тропічної і Південної	Лекція 26	-	Лекція-візуалізація (Power Point)
	Семінар 18	2	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
Тема 20. Латинська Америка як країнознавчий регіон	Лекція 27	-	Лекція-дискусія (Power Point)
	Семінар 19	3	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань і творче завдання
Тема 21. Мексика й країни Центральної Америки	Лекція 28	-	Лекція-візуалізація (Power Point)
	Семінар 20	2	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
Тема 22. Країни карибського басейну	Лекція 29	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 21	6	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та написання реферату або підготовка презентації за темою. Робота в групах
Тема 23. Ла-Платські та Андські країни	Лекція 30	-	Лекція-візуалізація (Power Point)
	Семінар 22	1	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування
	Лекція 31	-	Лекція-дискусія (Power Point)
	Семінар 23	1	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування
Тема 24. Країни Австралії та Океанії	Лекція 32	-	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семінар 24	2	Поточний контроль у формі усного/письмового опитування та виступів студентів із задалегідь визначених питань.
Виконання курсової роботи	Курсова робота виконується у позааудиторний час	20	є видом індивідуальної дослідницької роботи студента. Самостійна наукова робота потребує від студента творчих пошуків, має містити елементи новизни. <i>Основна мета курсової роботи</i> — сприяння формуванню та розвитку творчих навичок студентів, навичок самостійного пошуку, систематизації, аналізу та узагальнення літературного і довідкового матеріалу для набуття початкового досвіду науково-дослідної роботи; закріплення, поглиблення й узагальнення теоретичних знань, набутих студентами в процесі теоретичного засвоєння дисциплін; розвиток умінь викладу, аргументації власних думок і пропозицій; підвищення загальної культури оформлення наукового, методичного та довідкового матеріалу.
Підсумковий контроль знань		40	(третій семестр) підсумковий семестровий контроль - залік. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Структура залікової роботи: 2 теоретичних питання, які містяться

			в екзаменаційному білеті. Максимальна кількість балів за відповідь на кожне запитання – 20 балів. (четвертий семестр) підсумковий контроль - іспит. Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Структура екзаменаційної роботи: 3 теоретичних питання, які містяться в екзаменаційному білеті. Максимальна кількість балів за відповідь на перше запитання екзаменаційного білету – 15 балів, друге запитання – 15 балів, третє запитання – 10 балів (усього – 40 балів).
Додаткові бали в рамках неформальної освіти			Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, проєктна робота тощо.

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ (дистанційний курс) – https://classroom.google.com/u/1/c/NTM3ODk1MzczMjda та https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5227	
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	
<p><u>Актуальні журнали для поглибленого вивчення дисципліни</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Актуальні проблеми міжнародних відносин 2) Актуальні проблеми політики 3) Вісник Київського національного національного університету імені Т. Шевченка. Серія: Міжнародні відносини 4) Вісник Львівського національного національного університету. Серія: Міжнародні відносини 5) Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Караїзна. Серія «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм»; Серія «Історія» 6) Зовнішні справи 7) Стратегічні пріоритети 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бжезинский З. Великая шахматная доска. М.: Международные отношения, 2005. 256 с. 2. Голубев С. Очерки политической истории стран «ближнего зарубежья»: республики бывшего СССР в 1989 – 2009 гг. – Тверь, Ариадна, 2010. – 768 с. 3. Дзвінчук Д. Модернізаційні процеси в країнах Центральної Європи та псевдомодернізація в Україні // Наукові записки. Вип 6 (56). С. 346–364. 4. Добровольська А.Б. Трансформація суспільно-політичного середовища Молдови як чинник формування її зовнішньополітичного курсу: результати парламентських виборів 2019 р. // Історичні передумови становлення зовнішньополітичної орієнтації країн пострадянського простору: зб. наук. праць / за заг. ред. канд. іст. наук, доц. А.Г. Бульвінського. К.: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2020. С. 91 – 109. 5. Жигайло В. Місце США на міжнародній арені в ХХІ столітті. <i>Політкус: науковий журнал</i>. 2017. Вип. 4. С. 107 – 112. 6. Онацький М.Ю. Клани Туркменістану: історико-політичний аспект / М.Ю. Онацький // Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки: Збірник наукових праць / ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків, 2019. Вип. 2 (18). С. 115–127. URL: http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/politology/article/view/2974 7. Онацький М.Ю. Клани Туркменістану: історико-політичний аспект (продовження) / М.Ю. Онацький // Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки: Збірник наукових праць / ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків, 2019. Вип. 2 (19). С. 109–119. URL: http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/politology/article/view/3129 8. Онацький М. Ю. Родоплемінні інститути як фактор суспільно-політичного розвитку Казахстану / М. Ю. Онацький // Humanities and Social Sciences. Science and education a new dimension 2016. IV. (16). Issue 95. С. 7–14 URL: https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/hum_soc_iv_16_95.pdf 9. Онацький М. Ю. Соціально-економічні перетворення в Естонії в пострадянський період: досвід

- модернізаційних змін // Бізнес Інформ. 2020. № 12. С. 72–81. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-12_0-pages-72_81.pdf
10. Орлова Т.В. Історія нових незалежних держав. Post soveticum. К.: Знання, 2010. 488 с.
  11. Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу – 2-е вид., доп. і переробл. /Т.В.Орлова. К.; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2017. 944 с. URL: <http://vivas.gov.ua/uk/publikatsiji/suchasna-politychna-istoriia-krain-svitu-2e-vyd-dop-i-pererobl-tvorlova-k-nizhyn-vydavets-pp-lysenko-mm-2017-944-s.html>
  12. Регіоназнавство /Заг. ред. акад. НАН України Л.В Губерського, В.А. Смоля. К.: Київ ун-т., 2014. 642 с.
  13. Сполучені Штати Америки у сучасному світі: політика, економіка, право, суспільство. *Збірник матеріалів II міжнародної науково-практичної конференції* (15 травня 2015 р., м. Львів). Ч. 2. Львів, 2015. 833 с.
  14. Мейнандер Х. История Финляндии. Линии, структуры, переломные моменты. М.: Весь мир, 2008. 237 с.
  15. Чекаленко Л. Китайський чинник у пострадянських азіатських країнах / Л. Чекаленко // Зовнішні справи. 2017. 8 грудня. URL: <http://uaforeignaffairs.com/en/expert-opinion/view/article/kitaiskii-chinnik-u-postradjanskikh-aziatskikh-krajina-1/>
  16. Bush G.W. Decision points. New York, Broadway: Paperbacks. 2010. 497 p.
  21. Bailly S..The Region : A basic Concept for understanding local Areas and Global Systems // Cybergeog.- Article 42.- May 2007 [Електронний ресурс]. Режим доступу: : <http://www.cybergeog.eu/index333.html>
  18. Clinton B. My life. New York, Alfred A. Knopf. 2004. 957 p. xliii.
  19. Keating M. Regions and Regionalism in Europe / M. Keating. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2004. 692 p
  20. Laursen F. Chapter 1. Regional Integration: Some Introductory Reflections // Comparative Regional Integration. Europe and Beyond / F. Laursen. Farnham: Ashgate Publishing Limited, 2010. 282 p. 26.
  21. Powel C., Persico J. E. My American journey. New York, Ballantine books. 640 p.
  22. Rice C. No higher honor. A memoir of my years in Washington. New York, Broadway: Paperbacks. 765 p.
  23. Schultz M. Regionalization in a Globalizing World. A Comparative Perspective on Forms, Actors and Processes / M Schultz, F.,Soderbaum, J.Ojendal. L. N. Y.: Zed Books, 2001. P. 250-266.
  24. Slocum N. Identity and Regional Integration II Global Politics of Regionalism. Theory and Practice. Ed. by M. Farrell et. oth. / N. Slocum, L. Van Langqrihove. London.: Pluto Press, 2005. P. 137-154.
  25. The British political class [Електронний ресурс]. Режимдоступу: <https://www.economist.com/britain/2017/06/10/the-british-politicalclass-is-not-up-to-the-job>
  26. Vayrynen R. Regionalism: Old and New // R. Vayrynen / International Studies Review. 2003. Mar. Vol. 5. No. 1. P. 25-51.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. Перескладання заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації.
- Курс передбачає роботу за командами.

- Самостійна робота включає в себе підготовку індивідуального науково-дослідного завдання – курсову роботу
- Здобувачі вищої освіти мають слідувати принципам академічної доброчесності. У разі виявлення факту плагіату у виконаних роботах здобувач отримує за завдання 0 балів. У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач вищої освіти на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).
- Передбачено перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (введеного в дію наказом 0202-1/233 від 02 липня 2020).

**КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ
(третій семестр)**

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Усний виступ, презентація, дискусія, відповіді на питання	Нараховуються в разі якщо відповідь є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки; відповідь супроводжується презентацією; студент активно працює протягом усього семінарського заняття, показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	6 – 8
	Нараховуються в разі якщо відповідь відтворює значну частину навчального матеріалу; відповідь супроводжується презентацією; студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки; протягом семінарського заняття студент працює недостатньо активно, питання висвітлює повно, виявляє вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання; у відповідях допущені неточності та певні помилки, при викладенні матеріалу має місце недостатня аргументованість; у презентації містяться неточності та технічні помилки.	4 – 5
	Нараховуються в разі якщо відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; презентація відсутня; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки; водночас, студент не проявляє активності на практичних заняттях, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.	1 – 3
(четвертий семестр)		
При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль у формі усного/письмового опитування	передбачає написання письмової самостійної роботи з питань, що розглядалися. Виставляється здобувачу вищої освіти за одне питання у випадку правильної відповіді. До кожної теми пропонується 4 питання відкритого типу (за усім пройденим матеріалом).	0,25
Робота над індивідуальними завданнями	виступи здобувачів вищої освіти із заздалегідь визначених питань. За виступ на семінарському занятті студент може отримати від 1 (доповнення, уточнення після відповіді або виступу іншого студента) до 3 (розгорнутий аналіз питання із залученням даних наукових статей, монографій, статистичних даних, схем, тощо) балів.	1-3
Написання реферату або підготовка презентації за темою	реферат (презентація) повністю відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо).	3
	реферат (презентація) частково відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого	2

	змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо).	
	реферат (презентація) мінімально, на задовільному рівні відповідає вимогам щодо його змісту, обсягу та оформлення (наявність обґрунтованого змістом плану роботи, посилання по тексту, номери сторінок, список літератури тощо).	1
Робота над проєктними завданнями, командними роботами	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	3
Індивідуальне науково-дослідне завдання – курсова робота	оцінюється робота, у якій повно і послідовно розкритий зміст теми, творчо, самостійно досліджені проблеми, проаналізоване широке коло фактичних даних і матеріалів. При цьому на захисті були дані правильні, чіткі та конкретні відповіді.	20
	оцінюється робота, у якій зміст розкритий на достатньому теоретичному рівні, досить глибоко розглянуті окремі питання плану, зібраний і проаналізований фактичний матеріал. Однак у роботі маються окремі неточності, незначні помилки, недоліки в оформленні. При відповідях на питання студент був не у всьому послідовним і точним.	12-19
	оцінюється робота, у якій в основному правильно, але недостатньо повно розкрито зміст основних питань, немає належної глибини в аналізі теоретичного та фактичного матеріалу, роботі притаманні окремі стилістичні і граматичні помилки, є порушення в оформленні курсової роботи. Відповіді при захисті поверхневі та не завжди точні.	5-11
	оцінюється робота, у якій допущені істотні помилки при викладі програмного матеріалу, використане дуже вузьке коло літературних джерел, практично не наводяться фактичні й статистичні дані, немає їхнього аналізу. При захисті в усному викладі не виділені головні моменти теми, дані неправильні відповіді на додаткові питання.	0-4
Самостійна робота		
Тема 1	Підготовка до усного опитування на тему «Історія формування пострадянського простору» з наступних питань: Історія формування пострадянського простору: основні етапи. Пострадянські республіки: проблеми нових держав після здобуття незалежності.	4 години
Тема 2	Підготовка до усного опитування на тему «Російська Федерація: трансформаційні процеси в економічній та політичній сфері» з наступних питань: Географічне положення та геополітичне становище Російської Федерації. Природно-ресурсний потенціал Російської Федерації. Соціально-економічний розвиток Російської Федерації в пострадянський період. Трансформація державно-політичної системи Росії в умовах незалежності.	4 години
Тема 3	Підготовка до усного опитування на тему «Республіка Білорусь та Республіка Молдова – особливості історичного розвитку та переходу до ринку в сучасних умовах» з наступних питань: Політичні процеси в Білорусії в 1991 – 1994 рр. Прихід до влади О. Лукашенка. Конституція 1996 р. Політична система Білорусії. Економічні процеси в Білорусії в першій половині 1990-х рр. Спроби економічних реформ. Соціально-економічний розвиток республіки в другій половині 1990-х – на початку XXI ст. Трансформація політичної системи Молдови в умовах незалежності. Соціально-економічний розвиток	4 години

	Молдови після здобуття незалежності. Етнонаціональні проблеми регіону.	
Тема 4	Підготовка до усного опитування на тему «Країни Балтії – історія та розвиток в умовах незалежності» з наступних питань: особливості соціально-економічного розвитку Латвії, Литви та Естонії після здобуття незалежності, трансформація державно-політичного устрою в країнах Балтії в пострадянський період, етнонаціональні процеси в Прибалтійських республіках після здобуття незалежності.	4 години
Тема 5	Підготовка до усного опитування на тему «Центральна Азія: особливості історичного та соціально-економічного розвитку країн регіону» з наступних питань: соціально-економічний розвиток республіки в умовах незалежності та особливості переходу до ринкової економіки, державно-політичний устрій Узбекистану, демографічні процеси в Узбекистані в пострадянський період, особливості соціально-економічного розвитку Казахстану в радянський період, трансформація політичної системи в Казахстані в умовах незалежності та становлення президентської моделі влади в країні, особливості соціально-економічний розвиток Казахстану та Киргизстану в пострадянський період: спільне та відмінне, «кольорові революції» в Киргизії в 2005-му та 2010-му рр. та їх наслідки для країни, трансформація політичної системи Киргизстану у 1990-х – 2000-х рр., громадянська війна в Таджикистані в 1990-х рр., політичні процеси в країні в другій половині 1990-х рр. – на початку XXI ст., державно-політичний устрій Таджикистану, особливості соціально-економічного розвитку Туркменістану в умовах незалежності, трансформація політичної системи Туркменістану, демографічні процеси в республіці в пострадянський період	6 годин
Тема 6	Підготовка до усного опитування на тему «Республіки Закавказзя: трансформація соціально-економічної моделі та політичних систем в умовах незалежного розвитку» з наступних питань: Політична криза в Грузії на початку 1990-х рр. та повернення до влади Е. Шеварднадзе, соціально-економічний розвиток та політичні процеси в республіці у 1990-х – на початку 2000-х рр. «Революція троянд» в Грузії у 2003 р.: причини та перебіг подій, реформи М. Саакашвілі та їх наслідки, трансформація політичної системи Грузії в 2004 – 2012 рр.; політичні процеси у Вірменії після здобуття незалежності, соціально-економічний розвиток країни в 1990-х рр.: економічна криза та спроби її подолання; політичні кризи в Азербайджані на початку у 1990-х рр. та її подолання, особливості соціально-економічного розвитку Азербайджану в пострадянський період.	6 годин
Тема 7	Підготовка до усного опитування на тему «Країни Західної Європи: особливості політичного та соціально-економічного розвитку» з наступних питань: об'єднання Німеччини та його наслідки для Європи, демографічні процеси в країні на початку XX ст., особливості соціально-економічного розвитку Франції, трансформація політичної моделі в країні в післявоєнний період; особливості соціально-економічного та політичного розвитку Великої Британії в др. пол. XX – у XXI ст.; населення та демографічні зміни в країні наприкінці XX – в XXI ст.	7 годин
Тема 8	Підготовка до усного опитування на тему «Країни Центральної та Південно-Східної Європи – трансформація економічної та політичної систем у 1990-х – на початку 2000-х рр.» з наступних питань: особливості Східної та Центральної Європи як регіону та його субрегіони. етапи історії розвитку країн регіону, економічна криза країн регіону після розпаду СРСР, специфіка перехідної моделі економіки у країнах Східної та Центральної Європи, геополітична специфіка їх сучасного становища у світі після розширення ЄС у 2004 р., загальна характеристика економіки країн Східної та Центральної Європи. Політичний устрій країн Східної та Центральної Європи, особливості розвитку югославських республік у 1990-х – на початку 2000-х рр.: розпад Югославії та його наслідки, демонтаж тоталітарної системи наприкінці 80-х — на початку 90-х рр. XX ст.	6 годин
Тема 9	Підготовка до усного опитування на тему «Країни Північної Європи: особливості соціально-економічного та політичного розвитку» з наступних питань: особливості історичного та соціально-економічного розвитку країн Північної Європи, економіко-географічна характеристика країн Скандинавського півострова, трансформація державно-політичного устрою в країнах Північної Європи у XX ст., етнонаціональний склад населення та демографічні процеси в країнах Північної	5 годин

	Європи наприкінці XX – на початку XXI ст.	
Тема 10	Підготовка до усного опитування на тему «Південна Європа: історія та особливості розвитку на сучасному етапі» з наступних питань: класифікація країн регіону за рівнем економічного розвитку, особливості державно-політичного устрою країн Південної Європи на прикладі Італії, Іспанії, Португалії та Греції, країни Піренейського півострова та розширення сфери впливу Західної цивілізації у XVI – XVII ст., особливості економічного розвитку країн Південної Європи у XV – на початку XXI ст.	5 годин
Тема 11	Підготовка до усного опитування на тему «США та Канада: особливості історичного та соціально-економічного розвитку» з наступних питань: загальна характеристика економіки США (ВНП, максимальна концентрація капіталу, використання досягнень НТР тощо), постіндустріальна стадія розвитку економіки США і значення сектору послуг, особливості канадської економіки, особливості політичної системи Канади як держави в межах Співдружності націй, становлення правової системи США і Канади.	5 годин
Тема 12	Тема 12. Загальна характеристика азіатського регіону - проаналізувати культурно-історичні особливості Азії; - показати відносини України з країнами Азії на сучасному етапі; - проаналізувати дані про кращі здобутки культур країн Азії та української культури; - описати найвідоміші досягнення країн регіону; - сформулювати гіпотези, теорії відомих учених, що досліджують питання розвитку країнознавства у країнах Азії; - зазначити особливості та етапи азіатської історії; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	3 години
Тема 13	Тема 13. Країни Східної Азії - охарактеризувати особливості політичної системи Японії; - дати характеристику економічному розвитку Китаю на сучасному етапі; - показати особливості населення та демографічної ситуації в Китаї. Зробити висновки щодо її наслідків. - наведіть особливості північнокорейської ракетно-ядерної програми; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	4 години
Тема 14	Тема 14. Країни Південно-Східної Азії - охарактеризувати особливості здобуття незалежності острівними країнами Південно-Східної Азії; - назвати причини краху режиму «нового порядку» в Індонезії; - проаналізувати особливості президентської республіки на Філіппінах; - охарактеризувати «колективну монархію» в Малайзії; - пояснити «загальний добробут» в Сингапурі; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	4 години
Тема 15	Тема 15. Країни Південної Азії - охарактеризувати особливості багатонаціонального складу населення Індії й Пакистану; - визначити республіку, котра іменується «найчисленішою демократією світу»; - зазначити причини індійсько-пакистанської конфронтації; - проаналізувати особливості політичної системи Ісламської Республіки Пакистан; - підготуватися до письмового опитування за темою;	3 години

	- підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	
Тема 16	Тема 16. Країни Західної Азії - охарактеризувати особливості культурно-цивілізаційного розвитку Близькосхідного регіону; - простежити виникнення Палестинської проблеми і її сутність; - проаналізувати особливості політичної й економічної системи «нафтової монархії» Перської затоки; - охарактеризувати особливості державного ладу Ізраїлю; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	3 години
Тема 17	Тема 17. Загальна характеристика країн Африки - охарактеризувати особливості етнічного й конфесійного складу Африки; - вказати особливості процесів деколонізації в регіоні; - дати оцінку транспортній проблемі Африці; - охарактеризуйте європейську колонізацію континенту; - проаналізуйте етнічну розмаїтість населення; - зазначити проблеми етнічних груп, що представлені багатомільйонними націями, великими народностями і дуже малими групами, що і зараз живуть у родоплемінному суспільстві. - довести, що Африка - найменш індустріальний район світу; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	3 години
Тема 18	Тема 18. Країни Північної Африки - охарактеризувати труднощі, які спіткали Алжирську Народну Демократичну Республіку в процесі демократизації й ринкових перетворень; - проаналізувати проблеми Західної Сахари; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	3 години
Тема 19	Тема 19. Країни Тропічної і Південної Африки - проаналізувати особливості господарського розвитку країн Тропічної й Південної Африки; - охарактеризувати особливості державного ладу Південно-Африканської Республіки; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	3 години
Тема 20	Тема 20. Регіон Латинська Америка - проаналізувати особливості формування латиноамериканських націй; - зазначте, що стало на заваді створенню Панамериканської зони вільної торгівлі; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	3 години
Тема 21	Тема 21. Мексика й країни Центральної Америки - охарактеризувати основні етапи формування політичної карти Середньої Америки; - проаналізувати особливості суспільно-політичного розвитку Мексики; - зазначити наслідки мирного урегулювання Центральноамериканського конфлікту; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	3 години

Тема 22	<p>Тема 22. Країни карибського басейну</p> <ul style="list-style-type: none"> - вказати, на які країни в своїй зовнішній політиці орієнтується Ямайка; - сформулювати міжнародне значення Кубинської революції 1956-1959 рр.; - довести, що Гаїті найменш розвинена країна Західної півкулі; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	3 години
Тема 23	<p>Тема 23. Ла-Платські та Андські країни</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінити діяльність військових режимів в Бразилії в 1964-1985рр.; - охарактеризувати особливості зовнішньої політики Аргентини за часів правління Карлоса Менема; - охарактеризувати унікальність культурно-цивілізаційного розвитку Уругваю; - охарактеризувати особливості відносин малих та великих країн в організації МЕРКОСУР; - охарактеризувати зовнішню політику Уго Чавеса; - з'ясувати наслідки неоліберальних реформ Августо Піночета; - охарактеризувати особливості внутрішньої політики Альберто Фухіморі; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	4 години
Тема 24	<p>Тема 24 Країни Австралії та Океанії</p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати соціально-економічний розвиток Австралійського Союзу; - охарактеризувати туристичну індустрію регіону; - підготуватися до письмового опитування за темою; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	3 години
Тема 25	Написання курсової роботи	30
	Разом	128 годин